

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

ZDA bodo še spoštovale omejitve, določene v SALT II pogodbi z ZSSR

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predsednik Reagan dejal, da ZDA bodo še vedno spoštovale omejitve v oboroževanju, ki jih določa sicer nikoli ratificirana SALT II pogodba med ZDA in ZSSR. Pogodbo sta podpisala bivši predsednik Jimmy Carter in takratni sovjetski voditelj Leonid I. Brežnjev, ameriški zvezni senat pa ni bil pripravljen SALT II potrditi. Velesili sta pa izjavili, da bosta kljub temu omejitve v pogodbi spoštovali.

Septembra letos bodo ZDA splavile podmornico na jedrski pogon Alaska. Na podmornici bo 24 raket z medcelinskim domotom. Na vsaki raketi bo pa več jedrskih zabojev. Z novo podmornico bi ZDA kršile SALT II pogodbo, ki dovoljuje vsaki strani oziroma ZDA in ZSSR največ 1200 jedrskih bomb te vrste. Edina rešitev za Reagana je torej bila, da odredi demontiranje neke zastarele podmornice ali pa izjavi, da ZDA pač ne bodo več spoštovale SALT II in to zaradi številnih sovjetskih kršitev iste pogodbe.

Predsednik je bil pod pritiskom svojih konservativnih svetovalcev, v prvi prvi obrambnega tajnika Caspara Weinbergerja, naj ZDA opuste SALT II pogodbo. Državni tajnik George P. Shultz in njegovi somišljeniki so pa svetovali, naj ZDA vsaj začasno še spoštujejo SALT II. Ameriške NATO zaveznice so bile istega mnenja.

Končno se je Reagan odločil za Shultzevo stališče kljub temu, da je predsednik sam pred izvolitvijo dejal, da SALT II ni v interesu ZDA. Reaganov ukrep bo veljal za leto dni, ker bodo ZDA julija ali avgusta 1986 splavile novo Trident podmornico in tudi letalonosilko, na kateri bodo tako imenovane »cruise« rakete.

Preiskava v Braziliji odkrila več dokazov, da je nacistični zločinec Josef Mengele res umrl leta 1979

SAO PAULO, Bra. — Preiskovalci, ki skušajo ugotoviti, ali je nacistični zločinec Josef Mengele res živel dobrih dvajset let v Braziliji in tam tudi l. 1979 umrl, pravijo, da ta možnost sedaj pridobiva na verjetnost. O Mengelejevi identiteti priča zakonski par Wolfram in Liselotte Bossert, avstrijska priseljanka, ki sta bila blizu Mengeleju in baje tudi bila prisotna, ko je Mengele umrl in bil pokopan v mestu Embu pod imenom Wolfgang Gerhard. O Mengelejevi navzočnosti v Braziliji priča tudi madžarska priseljanka Gitta Stammer.

Preiskovalci so baje ugotovili, da ima truplo, ki naj bi bilo Mengelejevo, zlomljeno medenično kost. Znano je, da si je bil Josef Mengele to kost zlomil v času, ko je delal v uničevalnem taborišču Auschwitz. Simon Wiesenthal, ki vodi organizacijo, katere namen je odkrivati pobege nacistične zločince, sedaj trdi da je 50-odstotno prepričan, da gre v Braziliji za Mengelejevo truplo. Po prvih vesteh je bil Wiesenthal dejal, da je 99-odstotno skeptičen.

Izraelska vlada objavila najnovejši »mirovni načrt« — Neposredna pogajanja z Jordanci in Palestinci že v treh mesecih

JERUZALEM, Izr. — Včeraj je izraelski ministrski predsednik Šimon Peres objavil mirovni načrt, po katerem naj bi v treh mesecih prišlo do neposrednih pogajanj med predstavniki Izraela, Jordanske kraljevine in Palestincev. Na konferenci naj bi sodelovale tudi ZDA. Izraelski načrt poudarja, da mo-

rajo biti predstavniki Palestincev »sprejemljivi« vsem sodelujočim, torej tudi Izraelu. Na ta način bi Izraelci lahko izključili vsakega Palestinca, ki bi bil član PLO.

Opazovalci političnih razmer na Srednjem vzhodu menijo, da v izraelskem načrtu ni dosti novega. Izraelska vlada je bila pod pritiskom zaradi nedavne pobude jordanskega kralja Husseina, ki je objavil mirovni načrt ter bil tudi na obisku v ZDA. V svojem govoru je Peres močno kritiziral Husseinov načrt, ki bi naj bil načrt za »premagovanje« Izraela.

Ameriški profesor ugrabljen v Bejrutu — Jordansko potniško letalo ugrabljeno

BEJRUT, Libanon — Preteklo nedeljo so člani šiitske muslimanske skupine Džihad Islami ugrabili 54 let starega ameriškega profesorja Ameriške univerze v tem mestu Thomasa Sutherlanda. Gre za osmo ugrabitev ameriškega državljanca od marca 1984, od teh jih je sedem še v rokah muslimanskih skrajnežev. Džihad Islami trdi, da bo izpustila ameriške in tudi druge talce, ki jih ima, ako bo Kuvejt izpustil 17 članov, ki so v priporu zaradi bombnih napadov na ameriško in francosko poslaništvo decembra 1983. Kuvejt ni pripravljena omenjenih oseb izpustiti.

Danes zjutraj je šest oboroženih Arabcev ugrabilo jordanijsko potniško letalo, na katerem je kakih 70 potnikov. Zadnja poročila pravijo, da je letalo namenjeno v Tunizijo.

Na jugu Libanona so pa v teku pogajanja za izpustitev 21 finskih vojakov, članov mirnovne enote Združenih narodov. Ugrabila jih je takojimenovana Južnolibanonska vojska, ki je podprta od Izraela. Ta »voj-ska« je pač jezna, ker ima v priporu rivalna šiitska Amal milica 11 članov Južnolibanonske vojske. Ako bodo ti izpuščeni, pravi, bo izpustila tudi Fince.

Opazovalci razmer v Libanonu ne vidijo izhoda iz te vedno obsežnejše anarhije.

— Kratke vesti —

London, V. Br. — Včeraj se je začelo sojenje sedmim britanskim vojakom, ki so obtoženi, da so vohunili za Sovjetsko zvezo. Kot kaže, so tekom večletnega vohunjenja posredovali sovjetskim agentom veliko strogo zaupnih podatkov.

Budimpešta, Mad. — Na parlamentarnih volitvah na Madžarskem, je bilo izvoljenih kar 25 neodvisnih kandidatov. Na Madžarskem so namreč spremenili volivni sistem in omogočili, da je za posamezno poslansko mesto kandidiralo več oseb, tudi nekomunistov. Bilo je 71 takih primerov, od katerih je bilo 25 dejansko izvoljenih. V parlamentu je sicer 387 sedežev. Gre za »najsvobodnejše« volitve na Madžarskem od ustanovitve komunističnega režima po II. svetovni vojni.

Islamabad, Pak. — Sovjetska ofenziva zoper afganistanske upornike uspeva na celi črti. Kot kaže, so Sovjeti zasedli vso dolino Kunar, v kateri so bili gverilci zelo močni. V ofenzivi sodelujejo elite sovjetske padalske in druge enote.

Bagdad, Irak — Včeraj je bilo slišati močno eksplozijo v mestu. Vse kaže, da so Iranci zadeli Bagdad z raketo, iraška letala pa so bombardirala šest iranskih mest.

Washington, D.C. — Na obisku v ZDA je japonski obrambni minister. Sestal se bo z obrambnim tajnikom Casparom Weinbergerjem.

Iz Clevelanda in okolice

Pripravljamo »teren« —

Včeraj smo demontirali in odstranili vse naše stare lino-tipske stroje in je torej v tiskarni kar precejšnja luknja. V naslednjih tednih bomo končali s potrebnimi pripravami za prihod novega tiskarskega stroja, o katerem je obširno v angleškem delu AD poročal lastnik James Debevec.

Novi grobovi

Joseph Nadrah

V ponedeljek, 10. junija, je v Euclid General bolnišnici umrl 77 let stari Joseph Nadrah z E. 244. ceste, rojen v Clevelandu, mož Rose, roj. Stemberger, oče Leonarda in Linde Fish (Dayton, O.), 4-krat stari oče, brat Josephine Krutso (Kalif.), Stanleya (Novelty, O.) ter že pok. Antona, Victorja in Ann Trobenter, podpredsednik Heller-Roberts Manuf. Co. do svoje upokojitve l. 1974, član SNPJ. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. cesti v četrti, 13. junija, v cerkev Naše Gospe Karmelske dop. ob 10. uri in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

John F. Gorsek st.

Umrli je John F. Gorsek st., mož Pauline (roj. Bizjak), oče Johna ml. in Joan Cifranic, 11-krat stari oče, 4-krat prastari oče, brat Josepha, Nettie Malik, Alberte Zakrajsek ter že pok. Marie Okster, Josephine Intihar in Ludwiga. Pogreb bo iz pogrebnege zavoda Corrigan na Lorain Ave. in W. 140. cesti jutri, v sredo, dopoldne ob 11. uri na pokopališče Sunset Memorial Park. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Mary D. Cipo

V nedeljo, 9. junija, zjutraj je v Euclid General bolnišnici umrla 67 let stara Mary D. Cipo, rojena Medves, žena Michaela (prvi mož Ralph Wilson je že pok.), mati Herberta R. Wilson, Michaela A. Cipo, Andrewa S. Cipo (pok.) in Elizabeth A. Kouvaris, 9-krat stara mati, sestra Jamesa, Rudolpha (pok.) in Alberta, članica ADZ št. 8. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v sredo, v cerkev Christian Assembly na 25595 Chardon Rd. dop. ob 10. in od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Antonia Polensek

Umrli je 76 let stara Antonia Polensek, rojena Trelec, vdova po Franku, mati Patricia, Michaela in Sally (Dalje na str. 4)

Ob 40-letnici —

To soboto in nedeljo bodo na Slovenski pristavi svečanosti v spomin 40. obletnice Vetrinske tragedije. Spored boste našli na str. 2 današnje AD. Svečanosti se bo udeležil tudi grof Nikolaj Tolstoj.

Avtomobilska povorka —

Vsem, ki se boste udeležili avtomobilske povorke to nedeljo dopoldne iz Clevelanda na Slovensko pristavo, sporočamo, da bo zbirališče kot vedno v Gordon Parku na 72. cesti. Od tam krene povorka točno ob 9. uri. Pridružili se bodo oni, ki se bodo zbirali na Lakeland Blvd. med Babbitt Rd. in E. 260. cesti, vsi ostali pa na običajnih mestih, kot prejšnja leta. Ameriške in slovenske zastave boste dobili na zbirališčih. »Belo knjigo« in spominske razglednice bo mogoče dobiti na Slovenski pristavi ob priliki spominske proslave. TABOR

Zahvala —

Metka Dejak iz W. Neff Rd. se najprisrčneje zahvaljuje za prijetne obiske, kartice, molitve, rože in darila v času njene bolezni tako v bolnišnici kot doma. Še enkrat, prav lepa hvala!

Kampanjski izlet —

Sinoči je bil kampanjski izlet na ladji Goodtime II, ki ga je priredila kampanjska organizacija župana Georgea V. Voinovicha. Navzočih je bilo kakih 300 članov raznih clevelandskih etničnih skupin, med njimi kar precej Slovencev. V krajšem pomenku je Voinovich dejal, da zelo rad bere petkovo AD in upa, da bo naš list izhajal še mnoga leta.

Na obisku —

Ta teden se je mudil na obisku v Clevelandu mladi slovenski zgodovinar dr. Matjaž Klemenčič, ki sicer predava ameriško in najnovejšo slovensko zgodovino na mariborski univerzi. Zadržal se je predvsem v krogu naših »naprednih« Slovencev, vendar je prišel v stik tudi z urednikom AD; srečala sva se že na več znanstvenih konferencah. Povedal je, da bo v doglednem času izšla njegova doktorska disertacija, v kateri obravnava predvsem delovanje med drugo svetovno vojno Louisa Adamicha in SANS.

VREME

Oblačno danes z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 68° F. Spremenljivo oblačno in vetrovno jutri z najvišjo temperaturo okoli 63° F. V četrtek delno oblačno z najvišjo temperaturo okoli 66° F. Za petek napovedujejo sončno vreme z najvišjo temperaturo okoli 75° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS C24100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian EditorAmeriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
RT. REV. MSGR. LOUIS B. BAZNIK

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 46 Tuesday, June 11, 1985

Jalta in Jugoslavija

(Ta članek je izšel v uglednem nemškem časopisu Frankfurter Allgemeine Zeitung, slovenski prevod pa v Svobodni Sloveniji. Mislim, da bo mnoge bralce kar precej zanimal. Ur.)

Po dogovoru med zahodnimi silami leta 1945 na Jalti je razdelitev Evrope v razne interesne cone direktno ali indirektno vplivala tudi na zunanje-politični položaj Jugoslavije vse do danes. Vendar pa konferenca na Krimu za Jugoslavijo prav za prav ni bila merodajna. Vse važnejši so bili razgovori med Churchillom in Stalinom v Moskvi okrog 10. oktobra 1944. Takrat je namreč angleški premier izročil sovjetskemu diktatorju predlog, kako naj bi se občasni vpliv zaveznikov v jugovzhodnem delu Evrope izvajal v procentih. V principu je bil Stalin pripravljen sprejeti ta angleški predlog.

Za Jugoslavijo je bilo dogovorjeno, da bi procent znašal 50:50. Toda že naslednji dan je Molotov predlagal angleškemu zunanjemu ministru, če ne bi morda v posameznih deželah le spremenili procent v dobro sovjetom. Predlagal je, da bi se v Jugoslaviji vršilo razmerje 60:40. To so Britanci odklonili in je v principu ostalo tako, kot je bilo prvotno domenjeno.

To razmejitev je Stalin upošteval ob koncu vojne, ko so bili Jugoslovani trdno prepričani, da si bodo pridobili Trst, Tržič in Gorico. Ko so le-te hoteli aneksirati, pa od Sovjetov niso dobili prav nobene podpore. Umakniti so se morali, kakor so tudi morali zapustiti Koroško. Poleg tega je Stalin ostro kritiziral Tita in bolgarskega komunističnega voditelja Dimitrova, ker sta podpirala uporniške grške komuniste, češ, da zahodni zavezniki nikakor ne bodo trpeli njihovega vmešavanja v Grčijo. Vse to dokazuje, da so Sovjeti resno pojmovali dogovorjeno razmejitev vplivnih področij.

Od vsega začetka pa je obstojal velik nesporazum med zahodnimi silami in Sovjeti o pojmovanju »interesne cone«. Zahodni zavezniki so jo razumeli v tradicionalnem pomenu, Rusi pa so jo smatrali kot »obvladanje«, kjer lahko vpeljejo celo svoj družbeni red. Slične razlike so se pokazale že v prejšnjem paktu med Hitlerjem in Stalinom. Takrat so Sovjeti izvajali svoj vpliv z vso strogostjo nad Finsko in na jugovzhodne dežele, predvsem na Romunijo.

Za Jugoslavijo si Churchill ni delal velikih iluzij. Slutil je, da bodo verjetno po vojni prevzeli v Jugoslaviji oblast komunisti. Ko mu je njegov zvezni oficir v Titovem štabu Maclean sporočil, da bo po končani vojni Jugoslavija verjetno komunistična, mu je ravnodušno odgovoril, da ne bosta niti on (Churchill), niti Maclean živela tam, torej naj jima bo tudi vseeno, kdo bo vladal v Jugoslaviji.

Kot posledica razgovora 1. novembra 1944 med Churchillom in Stalinom je bil sklenjen pakt med Titom in ministrskim predsednikom kraljeve vlade, bivšim hrvaškim banom Šubašičem. Zmenila sta se, da naj vodstvo prevzame regentska vlada, nato pa naj se v Jugoslaviji izvršijo splošne volitve.

Gledano z današnje perspektive in predvsem, ker komunistični režim nima več pokazati kaj konstruktivnega, so Jugoslovani mnenja, da ni bilo prav, da komunistične oblasti niso hotele vključiti v sodelovanje tudi demokratične osebe, ki bi

IZ PRETEKLOSTI V SEDANJOST

Revolucijo na Slovenskem je začela komunistična partija že leta 1942 s pobijanjem svojih vidnih nasprotnikov. Istčasno so partizani pod vodstvom komunistične partije po Stalinovem receptu začeli terorizirati kmečko prebivalstvo, katerega je Cerkev imela pod popolno kontrolo. Kmet je bil poučen o komunizmu iz prižnic, katoliških društev, cerkvenih organizacij itd. Meščanstvo, ki je imelo že prirojen čut gledanja z »viška« na kmeta, je bilo levičarsko, saj je bila »boljša družba« stebber komunizma.

V tej psihozi je bila podlaga za teroriziranje kmečkega prebivalstva. In, ker je moralo partizanstvo jesti, kmet pa je bil edini vir za preživljanje, so naravno sledile partizanske rekvizicije. (Po slovensko temu početju rečemo: ropanje). Kmeta, ki se je temu uprl, ko je za zadnjo kravico iz hleva jokalo kup lačnih otrok, so ožigosali z »izdajalcem« in ubili.

Tako je postal dojenjski in notranjski kmet »izdajalec«. Da k temu dodamo še okupatorske represalije, je bil kmet podvržen komunističnemu in okupatorjevemu terorizmu. Vse nekdane politično vodstvo je odpovedalo. Ali je pobegnilo v varno tujino ali pa prišel pod zaščito okupatorjev, v prvi vrsti v Ljubljano. Tam so po kavarnah in restavracijah ob kozarčku piva ali vina »vodili« svetovno politiko, se navduševali za kralja Petra in njegovo nesposobno vladno v varni tujini, narod pa prepustili svoji usodi.

V začetku druge polovice l. 1942 so Italijani naredili svojo »ofenzivo«. Po vaseh, kjer je ta »kurja« ofenziva šla (Italijani so pobili in pojedli vse kokoši, kar so jih videli), so pobrali vse moške od 18. leta naprej in jih odpeljali v koncentracijska taborišča, zlasti na otok Rab, kjer so v tisočih umirali od lakote. Tako so si partizani s pomočjo okupatorja rešili v najbolj kritičnem

trenutku njihovega začetka svojega naravnega nasprotnika.

Po tej ofenzivi so politiki s pomočjo duhovščine organizirali vaške straže, katerih namen je bil, braniti svoje vasi pred partizanskim ropanjem in pobijanjem. Vaške straže so nastajale kot gobe po dežju in mir se je začel vračati. Komunistično partizanstvo je bilo na poti propada.

Potem pa je prišel 8. september 1943 oziroma kapitulacija Italije. V komunističnem štabu je že bila »zavezniška« delegacija pod vodstvom kanadskega majorja William M. Jonesa, ki je v Novem mestu na štabu italijanske Soške (Isonzo) divizije s slovensko komunistično vlado pri generalu Ceruttiju v imenu »zaveznikov« izposloval predajo italijanskega orožja partizanom.

S tem so slovenski stari politiki izgubili svojo igro. Sledil je Turjak in Grčarice. Za njim pokol v Jelendolu, Mozlju, Kočevski proces itd. »Belogardizem (komunisti mu pravijo: »Klerikalizem«!) in »plavogardizem« sta izgubila zadnjo priliko, da bi preprečila komunistično zmago.

Iz ostankov partijskih vojsk po odlični bitki na Zameškem pod vodstvom g. Vule Rupnika, in iz ostankov drugih skupin vaških stražarjev in nekaj četnikov, je na prošnjo politikov in s posredovanjem škofa dr. Rožmana sprejel vodstvo razbitih protikomunističnih edinic, edini slovenski general v kraljevini Jugoslaviji Leon Rupnik. Ustanovil je slovensko domobranstvo, prvo slovensko narodno vojsko v zgodovini, pod slovensko zastavo, dobro se zavedajoč, da »bije boj brez uza zmage«, ne vojaške, ampak politične. Kot vojak se je zavedal, da je vsaka vojska samo orodje politike.

Delo gen. Rupnika kot vojak je bilo obramba svojega naroda, čuvanja narodnih (ne strankarskih) interesov, da ta

narod preživi čim manj prizadet grozo druge svetovne vojne in komunistične revolucije. Kdor je tedaj živel na »osvojenem ozemlju«, to se pravi na teritoriju, ki je pripadal vsem in nikomur, samo tisti more razumeti, kako in zakaj je iz pepela Turjaka, Grčarice, ter iz krvi po komunistih pobitih Slovencev izšlo junaško slovensko domobranstvo, nikoli premagano, ob koncu vojne izigrano po političnih oportunistih, končno izdano od Angležev iz Vetrinja.

Slovensko domobranstvo je bilo »kmečki upor« 20. stoletja. General Rupnik je bil njegov Matija Gubec. Oba sta končala s svojim narodom, prvi pod streli komunistične jugoslovanske ljudske armije, drugega so živega raztrgali na Zagrebškem trgu fevdalci Avstro-ogrske.

Toda narod je ostal. Vprašanje je samo, kako dolgo še, ker je komunizem uničil stebber slovenstva — kmeta. Z njim pa bo tudi izginil narod.

Danes, po 40 letih »umivanja možganov« doma in iskanja izhoda iz začaranega kroga slovenskega desetletnega apoglogiranja, ki je brez vsakega smisla, postajajo nova vprašanja novih generacij, ki hočejo vedeti resnico. Te resnice se bojijo stari zločinci v domovini in tisti, ki se bojijo, da jim ne bodo dali vizumov za obisk domovine ali jim pustili uživati pokoj s tujim državljanstvom in tujo valuto v »nebesih pod Triglavom«. In končno po 40 letih mislijo, da je čas, da se zasuje zadnji grob Vetrinja.

Ob vsakem pogrebu zasujejo grob s cvetjem. O mrtvih se govori samo dobro! Ta lep, star pregovor pa ne odgovarja. O mrtvih moramo samo govoriti ali pisati resnico! Te resnice pa se bojijo vsi tisti, ki so krivi ali sokrivi te grozne slovenske preteklosti. Vsi plesi, ki jih za izseljence prirejajo v Škofji Loki, slovenskem Dachauu, na grobovih pobitih tisočev (tudi, če tam plešejo otroci tistih, ki so šli skozi Ljubelj pred 40 leti), ti plesi ne bodo izbrisali vlezločina nad narodom. Zgodovina bo sodila in obsodila.

Pred 40 leti se je za nas pogreznil svet. Dvanajst tisoč domobrancev je šlo na »zavezniških« tovornjakih v spremstvu tankov na Področje in Pliberk in po groznem mučenju v množične grobove slovenskih gozdov. To so bile karavane belih sužnjev 20. stoletja. Vsi ti tisoči, so tisočem odprli pot v svobodo in boljše življenje, kot bi ga kdajkoli imeli v rodni domovini. Vprašanje je samo: ali se tega dejstva sploh zavedamo? Kako cenimo njihovo žrtve? Kako se jih spominjamo? Samo vprašanja, brez odgovora. Delni odgovor dobimo le ob naših spominskih proslavah na Orlovem vrhu Slovenske prištave. Samo tam nam je jasno kot beli dan, kdo so idealisti in

(dalje na str. 4)

bile pripravljene pomagati. Menda se več ne spominjajo, da bi takratni zmage-pijani partizani sprejeli demokrate kvečjemu kot »koristne idiote«, ali pa še tega ne.

Jugoslovani nikdar niso hoteli priznati, da pripadajo kakšnemu interesnemu področju. Pravijo, da so bili od začetka partizanstva samostojen faktor ter da zato ne spadajo pod noben zunanji vpliv. A vseeno so ostali stoodstotno zavezniki Sovjetske zveze, čeprav še vedno ni jasno, če bi se Stalin zaradi Jugoslavije hotel zaplesti v kak resen konflikt z zahodnimi silami.

Jugoslovani so pod Titom ustvarili neko »de facto nevtalnost«, ki naj bi odgovarjala formuli 50:50. To obliko sta obe strani dosedaj spoštovali. S Titove strani pa se je vedno zaznavala simpatija do Sovjetske zveze. Dolga leta si zahodni svet ni bil na jasnem, če ni bila ustvaritev bloka neuvrščenih držav le neka prehodna oblika poti do socializma in do Sovjetov.

Ko je blok neuvrščenih držav danes že prekoračil svoj zenit, smatra svet, da je Jugoslavija še vedno »neodvisna med vzhodom in zahodom«. Vprašanje je, kaj bi bilo, če bi se v Jugoslaviji kaj spremenilo, kot npr. če bi izginil socialistični sistem in če bi se posamezne republike osamosvojile. Dogovor iz leta 1944 se ni nikdar dotaknil razmer v notranjosti držav. Kako pa je zahod moralo po formuli 50:50 dolga leta prenašati v Jugoslaviji komunistični sistem, tako naj bi se morala nekega dne tudi Rusija sprijazniti z nekomunističnim redom. Kdor bi se ga dotaknil, bi se dotaknil najbolj občutljivega dela vsega povojnega reda v Evropi.

T A B O R — Zveza društev S. P. B.

VABI NA SPOMINSKO PROSLAVO OB 40. OBLETNICI VETRINJSKE TRAGEDIJE NA ORLOVEM VRHU SLOVENSKE PRISTAVE

Sobota, 15. junija:

1. — Ob 4. uri popoldne sprejem gostov
2. — Od 6. ure dalje bo na voljo večerja
3. — Ob zatonu sonca komemoracija pri kapelici
4. — Procesija z bakljami
5. — Kres

Nedelja, 16. junija:

1. — Ob 9. uri dopoldne odhod avtomobilske povorke iz Clevelanda na Slovensko pristavo
2. — Ob 11. uri sv. maša
3. — Takoj po maši govor grofa Tolstoja
4. — Ob 1. uri bo na voljo kosilo

ŠTIRIDESET LET POZNEJE...

Tu pod južnim križen je jesen. Topoli se obletavajo in visoko nad njimi krožijo galebi. V dolgih vijugah hite proti valovom Srebrne reke, pa se vračajo, kakor izgubljeni. Tu pod južnim križem je maj in jesen. Prav je tako; če bi bila pomlad...

Padali so kakor oveneli listi topola.

Štirideset let. Spomini, ki bolijo, bi morali umreti, pa z vsakim majem močnejše zažive.

Vabijo me spet v Teharje, v Hrastnik, Škofjo Loko, St. Vid. V Kočevskem Rogu iščem brezna, kamor je padel ves bataljon, vsi bataljoni. Kamor so z bombami zasuli ves transport ranjencev, pa žene in dekleta in otroke - - - Moj Bog, vsi, ki smo nosili Tvoje znamenje, smo bili sojeni na pogin.

Ko grebem po spominih, me zaustavljajo vprašanja: Zakaj? Kako je mogoče?

Rad bi se jih ognil, pa so se mi vklesala v lobanjo.

»Zakaj se nismo v celoti pridružili naši prvi gverili v Gorjancih? Dali bi možnost mesta vsem narodnjakom. V partizanih bi ostala le peščica prepričanih komunistov. Ne bi bilo treba za barikadami stražiti naših vasi.«

»Zakaj Ljubljana ni čula, ko se je rušilo turjaško zidovanje?«

»Zakaj ni bilo ob koncu povezave z ostalimi protikomunističnimi silami: Srbskimi dobrovoljci, četniki, Vlasovci, Kozaki, Poljaki?«

»Zakaj smo za ceno prehoda preko Drave, odložili orožje pred našimi neprijatelji (da ne rečem sovražniki)?«

»Zakaj ni bataljon prostovoljcev ostal pred Dravo (v gozdovih) za morebitno potrebo zaščite razoroženim in civilom?«

»Kako je mogoče, da smo na vetrinjskem polju verjeli lažnjivim obljubam ljudi, ki so z nami postopali, kot z ujetniki?«

»Zakaj tolika skrivnost o vedno močnejši sumnji vračanja, tudi v vrstah vojaškega poveljstva?«

»Zakaj povelje za razbeg, ob ugotovitvi vračanja, namesto organizirana akcija prostovoljcev, za rešitev prodanih? Zakaj? Kako je mogoče?«

Vprašanja se vsiljujejo, kakor očitki.

»Pusti, nikar. Dopolnjeno je!« mi je nemo zamahnil z roko Selanov Polde, borec Rupnikovega bataljona, ki je v napadu vedno streljal stoje, ko sem ga v Teharjih nagovarjal, da udarja, naj počaka, ko se je že uvrščal za pokol.

Dopolnjeno je.

Domobranci ni več, tudi partizanov ni več. Ostali so komunisti in njihova tiranija nad narodom — krvav, sramoten pečat slovenske zgodovine.

Kar nas je še preostalo iz tistih apokaliptičnih dni, bi si morali oviti bodečo žico okoli teles, da bi nas vedno spominjala, da smo bili pred 40. leti brezpravne, gole številke pred grobom. Da smo ostali že tik žrtvenika, pripravljeni na največjo žrtev ljubezni, za Boga, narod in domovino.

Ni se nam »posrečilo«, da smo ostali živi. Niti ni naša zasluga modrosti, da smo dosegli svobodo.

Bog je hotel in naju ohranil, tebe in mene, toda z določenim poslanstvom:

da terjava pravico, za naš narod, z zgledom pravičnosti;

da braniva resnico naše borbe za naš narod in čast pobitih bratov, z besedo resnice;

da oznanjava ljubezen, z dejanji ljubezni in bratstva.

Tako bomo vsi potrdili naš vzrok borbe, proti krivici, lažem in sovraštvu.

To troje združimo v mogočen obelisk — ne sredi Ljubljane — v velikem svetu, na grob zvestobe mrtvim junakom.

To soboto in nedeljo, 15. in 16. junija, pridite vsi, tudi Vi v narodnih nošah, k spominski kapelici na Orlov vrh Slovenske pristave, da se poklonimo ob štiridesetletnici spominu onih, ki iz nešteti grobov zaslužene Slovenije že vsa ta leta nenehno kličejo v opomin zaslepljenim bratom: **Kako strašna slepota je človeka!**

Ivan K o r o š e c
(Buenos Aires, Arg.)

Ali je Zvon v prazno donel...?

NEW YORK, N.Y. — Dnevi mi hitro minevajo. Vse zgleda tako, da sem čisto pozabil, ko sem v zadnjem farno-srenjskem zapisu dejal med drugim tudi tole: »Dan poprej (4. maja namreč) smo imeli v mali Carnegie Hall nekaj slovenskega kulturnega utripa v slovanski skupnosti: Slavic Heritage Council of America, Inc. Menim, da to ne spada v mojo kroniko življenja pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi. In bom raje o tem poročal v posebnem članku.«

To je bila obljuba, ki sem jo zapisal v *Ameriško domovino* kmalu po našem farnem dnevu, ki je bil komaj teden dni po tem slovanskem klicu v velikem New Yorku, da bi izpričali svojo kulturno prisotnost na tem delu ameriške dežele. Obljubil pa sem tudi Zvonovcem, da bom nekaj napisal o njihovem prvem nastopu v Carnegie Hallu.

Najbrž veste, da vsi evropski veliki umetniki sanjajo in hrepenijo priti v to znamenito hišo kulture. Vse preveč bi zašel na stran pota mojega namena tega zapisa, če bi skušal samo malo poseči v te sanje in hrepenenja. Ostal bom kar na domačih tleh: Slovenski filharmonični orkester in Slovenski oktet sta bila med temi sanjači, ki so se jima sanje uresničile.

V letih, ko so bili Zvonovci na svojem višku, sem jaz sanjal, da bi jih pripeljal v to malo Carnegie Hall, pa nisem imel korajže, da bi zvalil toliko slovenskih in srbskih ljudi, da bi napolnili dvorano, ki ima vsega skupaj okoli 500 sedežev. In v tej dvorani sem zdaj že tretjič prisostvoval slovanskemu kulturnemu programu v priredbi Slavic Heritage Council. Vselej pa ta mala dvorana ni bila nikdar polno zasedena. Tudi to je vzrok, zakaj so mi dnevi tekli, ne da bi izpolnil svojo dvakrat dano obljubo.

Osebnost sem že od otroka sem še zmerom vnet za slovansko bratstvo. V sokolski organizaciji je to bilo nekaj, kar te je dvigalo, kar te je plemenilo in kar si čutil z vsakim pozdravom in vsako besedo, ki je bila izrečena ob prilikah velikih vsesokolskih zletov, zlasti v Pragi pa Ljubljani, Beogradu, Zagrebu in Sofiji, kamor sem v tej bratski družini šel.

Že mlad sem se otrešel dr.

Celestinovega slovanstva, pa morda tudi dr. Ivana Hribarjevega in dr. Janeza Krekovega. K temu mi je pomagal dr. Tomaž Masaryk, ko sem bral njegove spise. Vendar ta bratska misel vzajemnosti me ni nikdar zapustila, pa mi tudi prinaša žalost v dušo, ko zaslutim, kako velike in globoke zamisli ne prevzamejo človeka, da bi vodile tudi njegova dejanja in plemenita stremjenja.

Ali ni tako tudi s krščansko težnjo bratstva, ko smo priče razkristjanjevanju tistega dela sveta, ki je bil prvotno nosilec te božje zamisli, še več, blagohotnega božjega namiga, kako priti so skupne sreče človeštva.

In tako se je nekako pred 10 leti zgodilo, da me je klicala univerzitetna profesorica Vera Garczynski. Ona je bila duhovna mati zamisli, da bi slovanski narodi v našem mestu tudi prišli do svojega dneva in opozarjali na svojo kulturno prisotnost v tem delu Amerike. Poprej je klicala župnika očeta Richarda. On jo je napotil k meni, da ji lahko dam več podatkov o Slovencih. Tako sva bila med onimi, ko se je začelo nekaj graditi, kar se še do danes ni zgradilo tako, kot bi bilo moralo biti zgrajeno: do prave slovenske skupnosti na Njujorškem še ni prišlo in verjetno tudi ne bo. Smo pač zgodovinsko obremenjeni z neslogom.

Jaz sem v to skupnost pripeljal še Hrvate, Srbe, Makedonce in Bolgare. A kmalu je udarila na dan slovanska nesloga. Jaz sem se umaknil in ne dolgo potem smo dobili stanje, da smo slišali o Slavic Council of New York in Slavic Council of America, Inc. Nisem gotov, ali menim, da je prva z vodstvom Vere Garczynski zamrla.

Tako živi in deluje še Slavic Heritage Council of America. Vendar tudi ta organizacija ne more zaživeti, kot bi bilo treba, da bi v našem mestu bil »Slovanski dan«, ob katerem bi zares lahko pokazali vso kulturno in duhovno silo Slovanov na Njujorškem. Lahko bi bili zgled vsem, o čemer je pisal Dostojevski, da bomo Slovani s pomočjo ruskega človeka, ki je krščanski človek širine in ljubezni ter dobre nositelji pravega človečanstva, kar ne najdemo v marksizmu, ki je osnovno postavljen na mržnji in sovraštvu. In ravno

po tej poti bi morda tudi ameriški javnosti lahko prikazali razliko med Rusi in Sovjeti, da ne bi vse metali v en koš.

Tretji kulturni dan, ki ga je priredil Slavic Heritage Council of America, je s svojim programom pred ne preveč številno publiko le v malem pokazal naše kulturno bogastvo. Celotno bi lahko dejali, da je bil v resnici Slovenski dan, saj nas je bilo za eno tretjino — samo iz Fairfielda 48. Samo nalahno se je torej odprla skrinja naših zakladov, pokazalo se pa je, da je med nami dosti nepriznanih umetnikov.

In naš sosedni Zvon je zadonel med drugimi ter opozoril z vso učinkovitostjo na enega najmanjših med slovanskimi brati. Pa vprav zaradi tega lahko rečem, da ni zadonel v prazno. Odpel je 4 pesmi.

Če pa se bo zgodilo to, kar je v pozdravu napovedal sedanjni predsednik Slavic Heritage Councila, srbski predstavnik George Vujnović, potem bi lahko čez tri leta napolnili veliko Carnegie Hall s še vse drugačnim in bogatejšim programom v proslavo 10-letnice tega slovanskega združenja na Njujorškem.

G. Vujnović je namreč dejal: Slavic Heritage Council of America bo v prihodnje napravil prav vse, da poveča krog svojih prijateljev, in da se bo vse več vedelo o naših običajih in navadah ter tradicijah. Več se bo vedelo tudi o naših namerah v tem delu te, naše dežele.

Bog daj, da bi bilo tako! Takrat, če bo res tako, se bo šele najbolj izkazalo, da v letošnjem maju slovanski Zvon iz Fairfielda ni v prazno donel...

Tone Osovnik

Romanje v Lemont—

Kdor se želi udeležiti romanja v Lemont 29. junija, je vljudo naprošen, da se čim prej prijavi. Naročena sta dva avtobusa. Če slučajno ne bo dovolj oseb prijavljenih, bodo morali en avtobus odpovedati že nekaj tednov pred romanjem. Voznina in hrana je \$75. na osebi. Zopet prosijo, da se že danes prijavite enemu od spodaj navedenih!

John Petrič	481-3762
Janez Prosen	486-2394
Vinko Rozman	881-2852
Julka Smole	391-6547

Janez Rant

DOBRI LJUDJE

— Zgodba slovenske družine v ZDA —

XII. nadaljevanje

25

Na poročni dan sta šla Peter in Katka zjutraj k spovedi in obhajilu. Poroka je bila ob 5. popoldne v stolnici. Poročal je Walter, gospa Sparber in Stevens sta bila priči. Večerjo so imeli v restavraciji blizu stolnice, kamor so zahajali gospodje in škofije. Vse je naročil Walter.

Obredu v stolnici je prisostvoval tudi nadškof Rohrach. Kasneje jih je obiskal, ko so bili sredi večerje. Walter mu je povedal njuno zgodbo. Ganila ga je! Hotel je videti mlada Slovenca z nemškimi imeni, ki ju je ljubezen po tolikih preizkušnjah pripeljala do oltarja. V spomin jima je dal star kip Matere božje in svojo fotografijo s podpisom. Do škofove smrti sta mu Katka in Peter vedno pisala za Božič in novo leto. Vedno jima je odgovoril! Še vedno hranita vsa njegova pisma in karte.

Zvečer sta se znašla sama v svoji sobi. Zdaj ni bilo več ovir. Zdaj sta bila mož in žena. Kako se to lepo sliši po tolikih mesecih hrepenenja, poželjenja in zatajevanja!

Pozno ponoči sta zaspala, prevzeta od sreče in ljubezni!

26

S poroko se je njun način življenja spremenil. Odtlej je Katka večkrat prenočila v hotelu v Petrovi sobi. Tam je bilo vedno toplo in kopalnica vedno na razpolago. Civilno prebivalstvo je večkrat prezebalo, ker ni bilo kurjave. Vendar je Katka vsak dan šla k gospej Sparber. Zdelo se ji je, da je gospej hudo, če je sama.

Navezala sta stike s starši in stricem ter jih obvestila o poroki.

V prostem času sta hodila na sprehod in včasih tudi na daljše izlete. Ko sta se spomlad 1948 vračala od Marije Plain, kamor sta zelo rada zahajala, sta srečala duhovnika. Peter ga je takoj spoznal. Bil je Matija Škerbec, bivši župnik v Kranju. Ko so se srečali, ga je Peter pozdravil:

»Dober dan, gospod dekan, kaj pa vi tukaj delate?«

Dekan je debelo pogledal, Petra pa le ni prepoznal.

»Jaz sem vaš bivši faran, Peter Wohlgemuth. Moj oče je bil oziroma je še profesor na gimnaziji. Kaj me res ne poznate?«

»Hudimana, seveda te poznam,« je odgovoril župnik, »si pa v petih letih postal cel mož. In kdo je to?«

»To je pa moja žena Katka Tavčar, iz loških hribov doma. Ali ni zala? Zala, kakor bi se vsako jutro z roso umivala. Ali ne?«

»Tak si, kakor si bil, Peter, še vedno preveč govoriš! Ali nisi hotel biti advokat?«

»Govorim že gospod dekan, pretiravam pa ne. Tale moja ženka je tako lepa, da je še Bog vesel. Ali ni res?«

»Res, res, stokrat res,« je zaključil dekan debato o Katkini lepoti, ji dal roko in jo poljubil na čelo.

Ni mu ušlo, kako je Katka cukala Petra na suknjič in ga prosila, da neha.

Župnik je stanoval v samostanu na Mariji Plain.

Domov se jima ni mudilo. Šla sta z dekanom. Ob kozarcu vina je Peter povedal dekanu njuno zgodbo.

Povedal je, kje dela in kaj ter zaključil: »Moj oče se je vrnil iz Srbije. Brat Pavel študira elektrotehniko, sestra Breda pa medicino. Najmlajši brat Andrej je pustil šolo in živi na stričevem gruntu. Stopil je na moje mesto. Pregarajo jih ne. Zadovoljni pa seveda niso.«

Še večkrat sta se sestala z bistrim in vedno veselim dekanom.

27

Ob neki priliki sta potožila dekanu, da se bojita negotove bodočnosti. Katka je storila vse, da bi našla kje kako zaposlitev. A je še Avstrijk brez dela preveč! Ko bodo Amerikanci šli, bo tudi on ob službo.

»Nič se ne bojta, vse se bo dobro izteklo. Šli bomo vsi v Ameriko. Tam je veliko naših ljudi. Pridni in delovni ljudje so tam vedno uspeli.«

Dala sta mu svoje podatke. Dekan je obljubil, da bo uredil za njuno izselitev v Ameriko.

Preko Like slovenskih Amerikancev in po zaslugi p. Bernarda Ambrožiča sta že maja 1949 odpotovala v Ameriko. Bila sta med prvimi razseljenimi osebami.

Pred odhodom sta obiskala Hafnerje v Špitalu in se poslovila od Walterja in Sparberjeve. Po posredovanju Walterja ju je celo škof Rohrach sprejel v avdijenci. Bila sta do solz

ganjena, ko ju je škof pokrižal in poljubil na čelo.

Potovala sta dobro. Ker so bili moški na ladji ločeni od žensk, je morala Katka sama v posteljo. Ni bilo Petra, da bi jo položil v posteljo, jo pokrižal in poljubil.

Večkrat sta stala na krovu in opazovala morje. Morje je kakor človeško življenje. Nikoli ne miruje. Včasih ga bičajo viharji, divja, in razsaja, pa se zopet poleže in umiri in lahki valovi božajo površino. Prav tako je z ljudmi. Viharjem sledi mir.

Tudi Peter in Katka sta se umirila. Odločitev je bila težka, slovo od prijateljev boleče. Na poti v novi svet sta se vdala v usodo. Peter je ponavljal, kar je tolikokrat slišal v Loki: »Bo že kok, saj je blo še zmiram kok!«

— Konec prvega dela —
(Nadaljevanje prihodnji tork)

Stane Dolanc proti narodni spravi

GORICA, 11. - Stane Dolanc, ki zastopa SR Slovenijo v predsedstvu Jugoslavije, je nastopil 19. maja kot glavni govornik na proslavi 40. obletnice osvoboditve Jugoslavije. Ta proslava je bila na Poljani pri Prevaljah (jugoslovanska Koroška).

V svojem govoru se je spoprijel s tistimi, ki »skušajo do-

Iz preteklosti v sedanost...

Nadaljevanje s str. 3)

kdo so »pobeljeni grobovi!«

Ne objokujemo naših mrtvih! Ne potrebujejo naših umetnih solza; od nas pričakujejo, da smo jim zvesti in da jim pripravimo pošteno sodbo pred zgodovino. Vsi tisti pa, ki ste pred 40 leti na Ljubelju z rožnim vencem v roki, solzami in grozo prosili te junaške domobrance, da so bojevali za Vas zadnji svoj boj v Borovljah in zmagali, da ste pod njihovim varstvom lahko odnesli zdravo kožo in si rešili golo življenje, vi veste, mislimo, kje je Vaše mesto ob 40. obletnici, ko se spominjamo teh tisočev s Spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slovenske pristave 15. in 16. junija 1985.

Z vsakim letom se naše vrste redčijo. Življenje ima svoje zakone. Koliko izmed nas bo še lahko dočakalo 50. obletnico? 40. obletnica je torej zelo važna stvar! Spominjajmo se mrtvih, kar je pozitivno. Spominjati se 40. obletnice begunstva, to je negativno. Zadržanja namreč brez prvega nikdar ne bi bilo.

Slovenski domobranec

Očetovski dan**v nedeljo, 16. junija 1985**

Morda očetovski dan manj globoko občutimo kakor materinski dan, ker se nam zdi, da je oče razum, gospodar, skrbnik in ne pokaže čustev, ki so pri materi bolj na vrhu. Mar ne pozabljamo, da so skrbi hujše, ker so globlje zakopane, da je ljubezen močna, tudi če se včasih nerodno izrazi, da so solze marsikdaj bolj pekoče, ker ne teko po licih, temveč po srcu.

Taki so očetje... Za otroke pomenijo moč, varnost, zaupanje in vseznanje. Saj ne čakajo na mehke besede, čutijo še vedno, kako lepo je bilo, ko je bila majhna otroška roka zaupljivo v njihovi.

Čakajo le, da bi imeli zavest, da hodite z njimi, da ste z njimi ohranili vero v življenje, vero v resnico in pravico, vero v ponos in vero v tisto ljubezen, ki sicer gori globoko spodaj, toda nikoli ne ugasne.

Čakajo, da bi se življenja nikoli ne bali in da bi ga sprejemali z močatostjo, kakor so ga oni.

Biti tak je najlepši dar očetu za Očetovski dan.
Karel Mauser

kazati nehumanost naše revolucije, ki namerno, brez poslušanja in razumevanja za takratni čas, prostor in okoliščine mažejo in razvrednotujejo ne samo zgodovino naše NOB in revolucije, marveč tudi njeno sedanjost in prihodnost. Zanje je vprašljivo vse, kar je socialistično in komunistično, podcenjujejo vlogo Tita in Kardeja, zanikajo narodnosvobodilni boj ter trdijo, da je bila to zgodovinska napaka.«

Dolanc je zaradi takega mišljenja ogorčen in se sprašuje: »Mar res nočejo doumeti naše junaške preteklosti, našega boja, ki ga še vedno občuduje vse napredno človeštvo?«

»In potem še beseda o tako imenovani narodni spravi!« Za Dolanca je taka miselnost nazadnjaška in zgrešena. »Mi na spravo med revolucijo in kontrarevolucijo ne le da ne bomo nikdar pristali, marveč se bomo slej ko prej odločno uprli.«

Dolanc torej priznava, da v Sloveniji v vojnem času ni slo v prvi vrsti za narodnosvobodilni boj, ampak za komunistično revolucijo, ki je nujno povzročila protirevolucijo, tj. nastop najprej Vaških straž in nato slovenskega domobranstva. Kdor se je torej postavil zoper komunizem, je to delal v prepričanju, da s tem pomaga preprečiti veliko nesrečo, ki je prihajala nad naš narod. To pa se ni nobeno izdajstvo.

Katoliški glas
13. maja 1985

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

Miller, 11-krat stara mati, 10-krat prastara mati, sestra Paula (Pa.). Pogreb bo iz Zakavoda na Willoughby Hillsu, 28890 Chardon Rd., v četrtek,

13. junija, v cerkev Marije Vnebovzete dop. ob 10. uri in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, pop. od 2. do 5. in zv. od 7. do 9.

MALI OGLASI

Hiše barvamo zunaj in znotraj
Tapeciramo (We wallpaper)
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 831-6430
ali 423-4444 zvečer (X)

Baby Sitter Needed
Reliable middle aged woman. Euclid Beach area. Must have own transportation. 531-8674. (X)

HOUSE FOR SALE
8 room house. One block from St. Vitus school \$21,900. Call 951-7544. (40-59)

COUPLE TO MANAGE BAR
GOOD OPPORTUNITY FOR AMBITIOUS COUPLE.
Call 442-0142 for appl. (45-48)

Apt. for Rent
St. Vitus area off St. Clair. 2 bdrm. Up. Garage available. 361-6858 after 6 p.m. (43-46)

Live-in Companion
For elderly male. Euclid area. Own room. Salary. 2 days off per week. References. 327-6262 (45-48)

For Rent
4 rooms, up. 1153 Norwood Rd. Elderly couple preferred. (45-46)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Anton M. Lavrish

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
3 till 4 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Kanadska Domovina

Dan spomina in obnavljanja zvestobe slovenskim idealom ob 40-letnici

TORONTO, Ont. — V soboto, 1. junija, 1985, na predvečer praznika sv. Trojice, se je v slovenski cerkvi Marije Brezmadežne na Brown's Line v New Torontu zbralo blizu šeststo rojakov k spominski sv. maši za vse žrtve tujega nasilja in komunistične revolucije v Sloveniji, zlasti pa po vojni pomorjene proti-revolucionarje, ki so se v obrambo svojih domov in svobode uprli stalinistični revoluciji. Sv. mašo je daroval prevz. škof dr. Alojzij Ambrožič s somaševanjem g. Janeza Kopača, g. Ivana Jana, g. Jožeta Časla in g. Franceta Turka.

Pred vstopnimi molitvami je g. škof v kratkih besedah spregovoril o prazniku sv. Trojice in o onih Slovencih, ki so v sv. Trojico verovali, pa bili pred štiridesetimi leti s prevaro vrnjeni iz Koroške v domovino in tam bili od komunistov množično pomorjeni.

Tudi v svoji pridigi, v kateri je prevz. škof razglabljal in razlagal skrivnost sv. Trojice in v tem okviru tudi poudarjal človeško dostojanstvo, ki ga je vsak posameznik dobil kot dar svojega Stvarnika, saj je človek po njegovi volji in podobi ustvarjen. Zato grešimo, če so človeku delamo krivico in nasilje ali ga celo oropomo od Boga danega mu življenja in dostojanstva. Nečloveška dejanja, izvršena nad vrnjenimi domobranci in njih masovni pokol so proti božjim postavam in, kot taki, tudi zločini proti človeštvu.

Škofove besede, utemeljene na božjih zapovedih in krščanski morali, so vsem navzočim vernikom segle globoko v srce. Z večjo jasnostjo in boljšim razumevanjem so spoznali pomen in smisel mučeništva tisočev naših bratov in sestra, ki so postali žrtev brezbožnega stalinizma.

Spominsko sv. mašo je povzdignilo lepo petje cerkvenega zbora in številne narodne noše, ki so zasedle prve klopi v cerkvi. Molitve in številna sv. obhajila so prav gotovo pri sv. Trojici našla svoje mesto, saj so poleg nas pred samim božjim obličjem tisoči naših mučencev s škofom Rožmanom na čelu, skupno z nami prosili, da bi nam Bog naklonil trdne vere in vztrajnosti pri izpričevanju resnice, narodu v domovini pa novega upanja v svobodo, za katero so bila darovana številna slovenska življenja.

Akademija

Po sv. maši so se vsi navzoči podali v cerkveno dvorano, kjer sta obe krajevni borčevski organizaciji (D.S.P.B. - Tabor in D.S.P.B. - Toronto) skupno pripravili spominsko akademijo.

Za uvod so se iz zvočnikov oglasili pretresljivi akordi orgel z Bachovo Toccato v D-molu, nato pa počasi prešli v pogrebno zvonjenje, med katerim so iz dvorane štiri deklice in dva dečka prinesli na oder velik slovenski pušljec in dve sveči in jih položili pred veliko črno ploščo, podobno

nagrobnemu spomeniku z belim križem in z imeni vseh masovnih grobišč v Sloveniji, kjer so po vojni tisoči po hudem mučenju našli svojo smrt in zadnji počitek.

Plošča je bila ovita z vencem svežega smrečja, stopnice do nje pogrnjene s slovensko trobojnico, ob strani pa je bila kanadska zastava in domobranski prapor. Na pročelju odra na vzvišenem prostoru sta bili okrašeni sliki prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana in domobranskega generala Leona Rupnika.

Po ganljivem prizoru polaganja rož pred spominsko ploščo, sta bili odigrani kanadska in slovenska himna. V pozdrav udeležencem je nato g. Stane Pleško spregovoril nekaj besed. Njegovemu nagovoru je sledila recitacija pesnitve Marjana Jakopiča »Našim stražarjem«, katero je občuteno podala Bernardka Jamnik. Sledil je moški zbor pod vodstvom g. Dušana Klemenčiča, ki je zapel dve priložnostne pesmi.

Glavni govornik na spominski svečanosti je bil dr. Anton Štukelj iz Ottawe. Z izbranimi besedami je prikazal usodo vrnjenih in pomorjenih domobrancev in namizal vrsto globokih misli, ki se porajajo po štiridesetih letih naše narodne tragedije. Posebej je posvetil del svojega govora narodni spravi in v treh točkah nakazal, pod kakšnimi pogoji bi lahko do take sprave prišlo. Opozarjal je tudi, naj se ne damo premotiti od ponudb za kulturno sodelovanje in podobnimi podvigi od strani sedanjega režima.

Njegov govor (objavljen na drugem mestu, op. pis.) je brez dvoma obravnaval snov, ki je trenutno pereča in po pomembnosti zahteva vso našo pozornost, zlasti pa našo čuječnost, da ne bomo zapadli istim nakanam, kot so zapadli Kocbekovi pristaši, ki so morali v dobri veri zaupati v OF in v svoji naivnosti verjeli zakrinkanim »osvoboditeljem«, ki so v imenu Stalina pričeli svojo krvavo revolucijo.

Ubogi Kocbek! Izigran od svojih tovarišev, je na stara leta spoznal, da je bila laž tista, ki je vodila OF. Na žalost je svojo zmoto prepozno spoznal.

Tisoče zavednih Slovencev je bilo pomorjenih kot žrtve komunistične revolucije, katere edini cilj je bil, polastiti se oblasti. To so s pobojem vseh svojih nasprotnikov in s

pomočjo zahodnih zaveznikov končno uresničili.

Danes je naša domovina del komunističnega imperija, ki podpira svetovno komunistično revolucijo (vsaj vodstvo je tako nastrojeno), kar je popolnoma proti evolucijskemu procesu slovenskega naroda, ki je globoko zakoreninjen v krščanski tradiciji. Brezbožnost komunistične dogme mu je torej nesprejemljiva.

Nič ne dvomim, da bo slovenski narod preživel to krizo. V svoji zgodovini je preživel nasilja raznih vrst in bo preživel tudi to, kar bi komunisti želeli uveljaviti nad slovenskim narodom. Vsak kmet, ki zna cepiti drevje, bo povedal, da se cep, ki zahteva posebno hrano, ne bo prijel in bo tako usahnil. Tako bo tudi s komunizmom na Slovenskem. Na slovenskem narodnem drevesu je tuj cep in se bo kot tak s časom posušil.

Vse to mi je prišlo na um, ko sem poslušal govor dr. Štuklja. Z močno vero in zaupanjem v borbenost našega malega naroda za svoj obstanek in za obstanek naše bogate krščanske preteklosti, bo z do glednim časom odmrlo vse, kar so naši rdeči bratje s silo orožja hoteli vsiliti narodu, kar je v popolnem nesoglasju z našo zgodovinsko preteklostjo in našim narodnim karakterjem.

Morda mi v emigraciji ne bomo dočakali dneva, ko bo slovenski narod zopet zaživel življenje svobodnjakov, toda otroci naših otrok se bodo veselili, da delo njihovih prednikov ni bilo zastoj in da je možnost razvoja le v pravični svobodi, ki vsakemu posamezniku in narodom po božji pravici pripada.

Naslednja točka spominske proslave je bila »Naša zgodba«, del širšega dela Ivana Korošca, ki je zajel vso tragiko

(dalje na str. 6)

26. Slovenski dan

Kakor pretekla leta, bo tudi letos Slovenski dan zadnjo nedeljo v juliju oziroma 28. julija. Posvečen bo slovenski mladini, ker je letošnje leto, leto mladine. Slovensko-kanadski svet že pripravlja program in vse potrebno, da bo uspeh 26. Slovenskega dneva zagotovljen.

— O.M.

Govor dr. Antona Štuklja na spominski proslavi v Torontu, 1. junija 1985

Prevzvišeni, častita duhovščina, dragi borci, prijatelji in gostje!

Pravkar smo bili pri maši zadušnici, ki jo je daroval prevz. škof Alojzij Ambrožič za vse Slovence, ki so bili žrtve zadnje svetovne vojne. Naše misli in molitve pa so bile, ne izključno, vendar v prvi vrsti, s tistimi in za tiste, ki so pred štiridesetimi leti po strašnem mučenju končali v masovnih grobovih, v Rogu, Teharjih in premnogih drugih krajih Slovenije.

Kakor smo prepričani, da so ti naši mučenci po tem, kar so doživljali v svojih zadnjih dneh, bili bolj pripravljeni na smrt, kot bo to kdorkoli od nas, vendar čutimo do njih posebno dolžnost. To ne samo, ker so bili naši soborci, sorodniki in prijatelji, pač pa tudi, da z našim spominom vsaj delno nadomestimo za zatajevanje zločina nad njimi in za prepoved javnih zadušnic zanje v Sloveniji. V svobodnih deželah širnega sveta se v tem letnem obdobju vršijo molitve za pokoj slovenskih borcev, ki so bili brezvestno izdani, mučeni, in končno brez sodbe pobiti. Bog jim bodi milostljiv!

Štirideset let je minilo, odkar so ti junaki — če oni niso, kdo potem je? — darovali svoje življenje za svobodo domovine, ki jo je ogrožal nečloveški stalinizem. Rečem **darovali**, saj je znano, da se je mnogo od njih odločilo pridružiti se tistim, ki so bili že izročeni komunističnim krvnikom. S preprosto opazko: »Kamor so šli drugi, gremo še mi!«, so izpričali svojo vero v pravičnost boja, ki so bili bojevali, in v nesebično bratstvo.

Verjetno so se tudi podzvestno zavedali, da življenje Slovencev kot Slovencev ni možno v sestavi, ki je v svojem bistvu nemoralen, materialističen in protinaroden. Bili so vidci usode slovenskega naroda, ki se je — kot lahko vidimo — v kratki dobi štiridesetih let po njih mučeniški smrti znašel bolj na robu propada kot kdajkoli prej v svoji zgodovini, ko so ga tolikokrat ogrožali sovražni sosedje.

Obstoj slovenskega naroda je danes toliko bolj kočljiv, ker ga — v razliki s preteklostjo — sedaj ustrahuje, omrtvičuje in vara domačin, prepoben z mišljenjem, ki je nemoralno, nedemokratično, in ki mu pojem narodnosti ne predstavlja nobene vrednosti. Dejstvo je, da slovenska mesta izgubljajo slovenski jezik in posledično tudi slovenski značaj. Dejstvo je, da se komunistična partija ni uprla poizkusu okrnitve slovenščine na slovenskih šolah, ampak je to prepustila posameznikom. Obstoj slovenskega jezika in njegove posebnosti je edina garancija ob-

stoja slovenskega naroda. Ni čudno, če se Slovenci povsod sprašujejo »Bomo preživel?«, doma pa celo pišejo knjige s tem naslovom.

Štirideset let je minilo, odkar bi skoraj brezizjemno vsak od nas, ki je tukaj, doživel usodo naših mučencev, če bi mu nedoumljiva božja volja ne bila podarila nadaljnja leta življenja. Ta božji dar pa nas obvezuje, da ostanemo zanesljivi in vztrajni pričevalci zgodovine obdobja, ko se je ne bogljen slovenski narod znašel v precepu dveh totalitarnih ideologij in pred odločitvami, ki jih lahko razsodijo le dolgoročni in nepristranski pogledi.

Vsak dan se nam bolj odkriva, kako kruto in brezobzirno so bili prevarani tisti, ki so se podvrgli komunistični stranki, ki ji je šlo izključno za uvedbo svoje diktature. Vemo tudi, kakšno usodo so doživeli tisti, ki so verjeli v takomenovane amnestije! Kaj se je zgodilo vsakomur, ki si je upal javno izraziti svoje osebno mnenje, ki ni bilo na liniji partije.

Če so slovenski komunisti res vedno pravilno odločali, zakaj se potem ne upajo javno priznati množičnih pokoljev med vojno in po vojni? Čudno je, da oblast, ki ima tako temeljito kontrolo nad vsako vasico, ne pride na dan s številkami, ki bi pokazale, čigave žrtve so bili dejansko Slovenci in Slovenke, ki so izgubljali življenje v vojnem obdobju. Postal bi jasno, kdo je imel levji delež, in kdo je bil in ostane resnični izdajalec slovenskega naroda.

Vkljub dejstvu, da je preteklo že štirideset let od slovenskega holokausta, moramo kot pričevalci tistih usodnih dni vztrajati na dejstvu, da **za resnico ni nobenega nadomestka**. Za resničnost namena vaških straž in domobranstva, za resničnost razvoja dogodkov med vojno in komunističnih prevar, za resničnost brezvestnega eksperimentiranja raznih marksističnih teorij na telesu slovenskega naroda, za resničnost vsega, kar je vplivalo in vpliva na razvoj Slovencev!

Narodni odnos to teh vprašanj zadeva osebno poštenost do samega sebe kakor tudi značajnost. Na žalost so tudi med tukajšnjimi Slovenci primeri posameznikov, ki jih je zapustil spomin ali pa jim noče registrirati gotovih dejstev, in ki so se pripravljali prodati za skledo leče. Značilno je tudi, da se izogibajo temeljitih razpravljanj tekočih problemov slovenstva. Res zavedni Slovenci!

Z veseljem pa opazamo, da so se končno v matični domovini začeli oglašati glasovi, ki zahtevajo obračun, ki zahteva-

(dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

JUNIJ

15. in 16. — **TABOR**, Zveza DSPB poda na Orlovem vrhu Slovenske pristave proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilnega prebivalstva.

23. — **SKD Triglav, Milwaukee**, priredi prvi piknik.

29. in 30. — **Vseslovensko romanje** in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

7. — **Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti** v Collinwoodu na Slovenski pristavi.

12., 13. in 14. — **Poletni festival** pri Sv. Vidu.

17. — **Euclidski upokojenski klub** priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd., Kirtland.

Poročajte o društvenih in osebnih novicah v Ameriški Domovini!

21. — **Misijonska Znamkarska Akcija** priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — **Slov. šola pri Sv. Vidu** priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — **SKD Triglav, Milwaukee**, priredi Misijonski piknik.

AVGUST

10. in 11. — **Slovenski folklorni inštitut** priredi Folklorni festival na ADZ letovišču, Leroy, Ohio.

14. — **Federacija slovenskih upokojenskih klubov** priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Chuck Krivec.

18. — **SKD Triglav, Milwaukee** priredi drugi piknik.

24. — **Balincarski krožek Slovenske pristave** priredi piknik z večerjo na SP.

25. — **Slovenski dom v Collinwoodu** priredi letni »Povratek domov« veselico.

SEPTEMBER

13. — **Kartna zabava** v korist Slovenskega doma za ostarele, v dvorani pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave.

Ameriška Domovina
je Vaš list!

14. — **Ob praznovanju 25-letnice Frank Sterletove Slovenian Country House** nastopa v clevelandskem Music Hall ob 8. uri zvečer Slavko Avsenikov ansambel.

15. — **Vinska trgatev na Slovenski pristavi**.

15. — **Oltarno društvo fare sv. Vida** priredi kosilo v šolskem avditoriju.

22. — **Društvo SPB Cleveland** priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

5. — **Fantje na vasi** priredijo koncert v SND na St. Clair Ave. Gostuje oktet Zvon iz Fairfielda. Začetek ob 7. zv. Igra Alpski sekstet.

6. — **SKD Triglav, Milwaukee** priredi vinsko trgatev.

6. — **St. Clair Rifle Club** priredi pečenje školjk na Lovski farmi.

19. — **Tabor DSPB, Cleveland** priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — **Glasbena Matica** poda koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clairju.

20. — **Občni zbor Slovenske pristave**.

27. — **Slomškov krožek** priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

2. — **Štajerski klub** ima martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

8., 9. in 10. — **Jesenski festival** pri Sv. Vidu.

9. — **Belokranjski klub** ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkestra Veseli Slovenci in Tone Klepec

17. — **Slovensko ameriški kulturni svet** priredi banket in program na čast Franku J. Lauschetu ob njegovi 90-letnici v SND na St. Clair Ave.

30. — **Ameriška Dobrodelna Zveza** priredi banket ob 75. obletnici ustanovitve, v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

1. — **Miklavževanje Slovenske šole** pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu ob 3. uri pop. v Šolski dvorani.

8. — **Slovenska šola pri Sv. Vidu** priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Poročna vabila—

Naša pisarna sprejema naročila za tiskana poročna vabila. Deležni boste 20-odstotnega popusta. Knjige s številnimi vzorci si lahko ogledate v naši pisarni.

Kanadska Domovina

Dan spomina in obnavljanja zvestobe slovenskim idealom...

(Nadaljevanje s str. 5)

vrnjenih in pomorjenih domobrancev in ostalih protikomunističnih borcev. Ob spremljavi domobrantskih pesmi, so Otmar Mauser, Stane Pleško, Janez Kušar, Lojze Ponikvar, Blaž Potočnik in Ludvik Jamnik recitali bistveni del Koroščevega dela.

Za zaključek je potem še Ludvik Jamnik z globokim poudarkom prebral sestavek pisatelja Vinka Beličiča »1945-1985«, ki je po svoji vsebini gotovo izrazil misel vseh nas, ki še verujemo v resnico in pravico in narodno vstajenje v svobodo, ki je bila leta 1945 od komunistov tako brutalno zatrta.

Pred razhodom je še zadelo lepa domobrantska pesem »Oče, mati, bratje in sestre...« Pela jo je vsa dvorana na pobudo Blaža Potočnika.

Zaključne misli

Tako se je končala lepa spominska svečanost ob 40-letnici pokola naših nepozabnih bratov in sestra, žrtev neopravičljivih komunističnih zločinov, ki so se izvršili po končani vojni, ko so drugi civilizirani in kulturni narodi že delali sprave in celili težke rane končane vojne. Naj bo ponovno zapisano, da slovenski komunisti niso sledili vzgledom demokratičnih sil, pač pa Stalinovim metodam, katere so sprejeli ob svojem šolanju v Moskvi.

Mi, ki smo ostali pri življenju in smo ob prazniku sv. Trojice obudili spomin na vse trpljenje s prevaro vrnjenih in pomorjenih protikomunističnih borcev, še vedno verujemo v sv. Trojico. Verujemo v slovenski narod in v njegovo bodočnost, ki bo prosta rdeče diktature in nemoralnega nasilja. Verujemo, da vse žrtve, darovane v množični krvavi daritvi, niso bile zastonj, in da bo Bog uslišal naše prošnje in molitve, ki smo jih Slovenci po vsem svetu v dneh maja in junija darovali za pomorjene in za nas same, da bomo vztrajali in nadaljevali boj za svobodo, ki slovenskemu narodu po božjih načrtih pripada.

To je bilo sporočilo letošnjega spominskega dne v Torontu ob 40-letnici slovenske žalostne igre. Ob tem sporočilu smo obnovili svojo zvestobo slovenskim idealom, ki presegajo čase in so istočasno korenine in krona vsega slovenskega narodnega življenja.

Kakor se vrstijo rodovi, ki so in še obdelujejo slovensko zemljo, tako naj z njimi tudi volja po svobodi in narodnem življenju ostane sveža in močna, zlasti v matični domovini. Mi, ki svobodo v tujem svetu uživamo v polni meri, smo dolžni, da to svobodo posredujemo tudi bratom in sestram doma, ki jim je po štiri-

desetih letih postala tuja in v danih razmerah nedosegljiva. A prišel bo čas, ko bo delo emigracije imelo svoj uspeh in bo domovina zadihala v novo življenje. Takrat bo praznik vsega slovenstva: doma, v zamestvu in zdomstvu. Kakor je

sv. Trojica en sam Bog, tako bodo Slovenci takrat en sam narod. Za to molimo in prosimo, za to delajmo in se trudimo, in Bog, ki je pravičen, nam naših prošelj ne bo odrekel!

Otmar Mauser

Govor dr. Antona Štuklja...

(Nadaljevanje s str. 5)

jo, da se z dokumenti razjasni in osvetli slovenska polpretekla zgodovina. Vzpodbudljivo je opazati ta razvoj, to težnjo za vzpostavitev slovenske javne morale na ravan, ki jo uživajo drugi napredni in kulturni narodi dvajsetega stoletja.

Spodbudljivo je tudi opazati, da se vedno več piše v tujih jezikih o pravičnosti in junaki borbi domobrancev ter njih usodi, kakor tudi o prevarah in zločinih slovenskih komunistov.

V zvezi s tem odkrivanjem zgodovine, se v zadnjih mesecih vedno bolj pogosto in tudi glasno slišijo glasovi o **narodni spravi**. Primerno je, da v tem trenutku, ko se spominjamo žrtev revolucije, govorimo o tem vprašanju.

Po tragičnih učinkih vsiljene revolucije, so želje po spravi ne samo pojav kulturne in zgodovinske zrelosti, ampak tudi težnja, če ne celo povelje, izvirajoče iz krščanske morale in ljubezni. Vsi se zavedamo, da bi sprava zahtevala precej osebnega premagovanja, ki bi ga pa bili pripravljeni podvzeti, če bi tak sporazum služil dolgoročni dobrobiti naroda. V času, ko se v eni ali drugi obliki pojavlja ponujena roka, pa si moramo biti na jasnem, na kakih osnovah bi bila sprava možna. Odgovor je kratek in jase: **Na osnovah krščanske morale**. Kaj to praktično pomeni?

Prvič: **Javno priznanje zločina**. Masovni poboj brez vsake nepristranske sodbe posameznika spada v kategorijo zločina proti človeštvu. Njegovo priznanje mora postati del pisane — in ne, kot sedaj, le ustne — zgodovine slovenskega naroda.

Drugič: Vsako odpuščanje greha zahteva tudi iskren izraz obžalovanja in popravilo škode po storilcu. Domobranci zaslužijo, da se jim prizna, da so bili omogočali trajnost slovenskega narodnega obstoja in zavirljiv kulturni razvoj od časa naselitve. Domobranci zaslužijo skupno grobišče in časten spomenik, ki bi pričal o njihovi pripravljenosti žrtvovati se za svoj narod.

Tretjič: **Sprava mora bazirati na demokratičnih načelih**, ki dajejo enako mesto vsem svetovnim opredelitvam, in

ki zahtevajo iskrenost in predvsem svobodo. Brez teh osnov so vsaki pravi odnosi nemogoči.

Mi, ki smo se umaknili iz Slovenije iz političnih ali gospodarskih razlogov in si ustvarili življenje v Kanadi, nismo pripravljeni preiti v kakršnokoli podrejeno vlogo, ki bi jo odredila komunistična partija iz Ljubljane ali pa njeni tukajšnji agenti in kurirji. Imamo dovolj razuma, da sami vemo, kaj kot Slovenci potrebujemo. Insistiramo vedno na popolno enakopravnost, posebno, ker vemo, kako so bili prevarani oni, ki so se v naši polpretekli zgodovini znašli v prisilnem jopiču ali pa zadavitvi.

Kdorkoli bi pristal na enostransko podreitev — in to je tradicionalno bila edina oblika, sprejemljiva komunistom — bi privolil, da postane suženj ali vsaj komična lutka in to v dvajsetem stoletju.

V bližnji bodočnosti boste dobili lepo zveneča vabila za sodelovanje pod krinko slovenske skupnosti, sprave, kulturnih izmenjav, pomoči za kakšen drugače hvalevreden projekt itd. Triji pogoji, ki sem jih omenil, so edina možna baza za sodelovanje. Vztrajajte tudi, da se prava in resnična sprava najprej uveljavi v matični domovini. To ne samo, ker je tam številčno največ Slovencev in je zato najbolj potrebna, ampak, da bo gesta sprave v resnici pridobila na iskrenosti in verjetnosti. Ti pogoji niso prezahtevni med poštenimi in enakopravnimi ter dobromiselnimi ljudmi, so pa varnostni ukrep z ljudmi, katerih zgodovina mr-goli s prevarami.

Ko se vrnemo s te spominske proslave na svoje domove in v vsakdanje okolje, ohranimo v svojih mislih in dejanjih ideale naših slovenskih borcev in mučencev. Ostanimo zavedni Slovenci, spremljajmo življenje slovenskega naroda in prispevajmo k vsemu, kar jamčuje njegovo svobodo in obstoj. Seznanjajmo sodržavljane naše nove domovine Kanade o slovenskem narodu, njegovi zgodovini, tradicijah in kulturi. S tem bomo, pod drugimi okoliščinami in v drugi dobi, nadaljevali ideale naših mučencev. Njim pa naj bo Bog milostljiv!

Tone Arko:

— PRESOJA —

i.

CHICAGO, Ill. — Nimam navade, če je le mogoče, v mojem pisanju poedince poimenovati z imenom, četudi njihove misli ali razpravljanja analiziram. To še posebno radi tega ne, ker se iz takega osebnega medvplivanja stvar rada sprevrže v polemiko ali celo medsebojno napadanje (in to še celo po časopisih), ali se lahko zreducira na navadno zmerjanje ali obračunavanje.

Poleg tega je število tistih, ki so še pripravljeni in si vzamejo čas, napisati kaj slovenskega, med nami razmeroma majhno. Zato se ne bi smeli nad njimi takoj razburiti, četudi je število »naših intelektualcev« precejšnje. Samo v Chicagu in okolici sem hitro naštel več kot ducat poedincev z doktorskim naslovom, vsi ideološki begunci, povojni priseljenci. Vendar — da se izrazim po Prešernu — po večini »ne dajo od sebe nobene fige«, vsaj ne slovenskemu občestvu. Zatorej predno na takega »garača« ali slovenskega avtorja naravnjam svoj mikroskop, stvar vsaj po nekajkrat premislim.

To moje zadržanje je še toliko bolj oprežno, če dotičnika osebno poznam in še bolj, če se ne zavedam obstoja kakih odprtih vprašanj med nama. Z obilico take opreznosti bom danes vseeno pretresel vsaj en članek enega teh avtorjev. Članek je po mojem le preveč sporen, da bi ga enostavno odpravili z zamahom roke, ker je avtor vse preveč na široko oplazil ne glede na koga in kam je zadel.

Članek je bil objavljen 26. marca. Torej je bilo dovolj časa ne samo za nekajkratno, ampak tudi za večkratno preiščevanje. Že urednik sam je pravilno občutil sporno naravo članka in je zato na koncu

članka dodal nekaj svojih pripomb, s katerimi se tudi strinjam.

Ustavil se bom pri avtorjevem negativnem gledanju na dve slovenski zgodovinski osebnosti in sicer na škofa Slomška in na škofa Barago. (V današnjem pisanju se bom omejil v glavnem na Slomška.) Škofa sta svetniška kandidata in, če že ne za vse verne Slovence (jasno ne za avtorja), vsaj za mnoge, vzornika in vzglednika, h katerima ti Slovenci gledajo za življenjske smerice in po katerih se mnogi tudi ravnaajo.

Tudi avtor sam se je najbrž zavedal, da ne more teh dveh osebnosti spričo ponovno potrjenih dejstev o njunih veličinah, enostavno oblatiti. V poskusu, da bi bil »volk sit in koza cela«, je zašel v protislovje in v pomanjkanje logike ali pa, kakor temu rečemo po domače, »se je skregal z zdrav pametjo«, vsaj kar se tega članka tiče.

V odstavku o Slomšku piše med drugim: »Malokdo danes bere, kar je Slomšek napisal.« Vendar v istem odstavku tudi pravi o Slomšku: »Je preveč pisal, ...«, češ, kaj bi to brali? Oboje torej istočasno ne more biti. Na eni strani pravi, naj Slomška beremo, na drugi pa, naj ga ne. Torej tista stara: »Z levo podari, z desno pa pokradi.«

V istem odstavku avtor piše o Slomšku, da je: »...bil preveč nacionalistično nestrpen (temu navadno pravimo šovinizem)...« Šovinizem je po normalno sprejetih smernicah nekaj pregrešnega. Par odstavkov pozneje pravi avtor, da je Slomšek (isto piše tudi za Barago) umrl »v duhu svetosti...« Torej zopet protislovje ali nasprotje.

Ne moreš biti svetnik in gre-

šnik istočasno, seveda je pa to mogoče zaporedno. Ni nam pa iz Slomškovega življenja prav nič znano, da bi se bil kje kaj spreobračal (na primer iz grešnosti v krepostnost ali svetost), niti na smrtni postelji ne. Seveda nam o tem spreobračanju ni nič poznano zato, ker ga nikdar in nikjer ni bilo, ker tudi ni bilo potrebno. Torej je naprtitev Slomšku s šovinizmom le navadno blatenje. Tega pa ne dela niti *advocatus diaboli* (slovensko bi temu rekli nekako »hudičev zagovornik«), ki je poklican, da o svetniškem kandidatu odkriva pregrešnosti, človeške napake in slabosti. Seveda mora *advocatus diaboli* te stvari le odkrivati, če so prisotne, nikakor jih pa ustvarjati, če jih ni. To pa, na žalost, ta avtor v tem slučaju dela.

V istem odstavku avtor tudi pravi sledeče o Slomšku: »preveč je hotel povedati o stvareh, ki jih ni poznal.« Ta izjava je, kakor izgleda, osnovana na gledanju iz konca dvanajstega stoletja. Slomšek je pa živel in delal pred kakimi 150 leti, ko so bile razmere čisto drugačne od današnjih in zato moramo njegovo zadržanje presojsati z ozirom na tedanje čase in okoliščine in ne na današnje.

V Slomškovem času je namreč tudi na Slovenskem prevladovala nemška ali pa vsaj nemškutarska gospoda (danes bi najbrž uporabljali izraz inteligenca). Slovenskih gospodov je bilo zelo malo in še tisti, ki so bili, so se v večini izživljali v nemškem kulturnem in intelektualnem svetu.

Mnogi, tudi tisti, ki so bili slovenskega izvora, so se večkrat sramovali slovensko govoriti, vsaj v javnosti. Seveda to ni bilo le naključje. Prav nasprotno. Bilo je to več ali manj uradno zadržanje dunajske oblasti, češ, Slovenci naj ostanejo le ignoranti ali praznoglavci. Tem lažje jih bo obvladovati.

Strokovnjakov, ki bi se posvečali ali bili vsaj pripravljeni se posvečati Slovincem in slovenski problematiki, je bilo torej zelo malo. Seveda se je večina udeleževala v nemškem svetu zato, ker je to imelo ekonomsko prednost. Z drugimi besedami povedano, nemško je bolj »neslo« kot slovensko. Danes bi temu rekli, da je tisti, ki je deloval v nemškem svetu, lažje naredil kariero. Zatorej so morali tisti, ki so na tem (slovenskem) polju delali, vedeti ali znati in posredovati tudi o stvareh, v katerih niso bili strokovnjaki.

Biti so morali to, kar v Ameriki imenujemo »Jack of all trades«, torej biti vsem vse in tudi znati vse. Tedanji izobraženi slovenski možje so bili pa v glavnem slovenski duhovniki. En tak primer je bil tudi škof Slomšek. On je moral biti hkrati duhovnik in škof, učitelj, književnik in pesnik, pisatelj, politični voditelj in seveda še cela vrsta drugih »poklicev«.

Prav škof Slomšek je bil početnik slovenskega šolstva, čeprav to ni nujno bila njegova stroka, vsaj v ožjem smislu te besede ne. Dočim je nemški svet že imel nekaj organizirane šolstva, tega med Slovence ni bilo, vsaj v slovenskem jeziku ne. Če je šel v tistih časih kdo od Slovencev študirat, je to pomenilo nemško šolo, pa četudi je bila ta šola v sami Ljubljani. Bila je vseeno nemška in se je v njej po nemško predavalo.

Škof Slomšek je torej oral ledino. V mnogih ozirih se moramo prav Slomšku zahvaliti, da je slovenski narod sploh obstal in vzdržal pod stoletnim tujim političnim, gospodarskim in kulturnim pritiskom. Strašno raznarodovanje Slovencev je prav Slomšek skušal po svojih močeh omiliti in zmanjšati.

Sedaj, po stopetdesetih letih, namesto, da bi Boga do nebes zahvalili, da nam je dal voditelja, ki nas je kot narod ohranil pri življenju, ga pa nekateri potomci teh rešencev blatijo in mu zamerijo, da je delal tudi na poljih, o katerih ni poslušal nobenih predavanj in ni imel iz teh panog nobenih diplom.

Seveda se pa vloga voditeljev tudi v današnjem času bogve kaj ne razlikuje od one v Slomškovem. Tudi našega predsednika vprašujejo za razna mnenja iz vseh mogočih področij, tudi o takih, o katerih ve zelo malo ali pa enostavno nič. Vendar pa mora kljub temu dajati take ali take odgovore in izjave.

Znano je na primer, da je zelo šibko podkovan v zgodovini in to celo o sodobni. Prav na tem polju se je nekajkrat že prav resno zmotil in to celo pred mikrofonom in pred televizijskimi kamerami, ki so te njegove napake prenašale po celih ZDA in tudi po ostalem svetu. Vendar mu pa te napake niso kdaj dosti škodile. Preteklo jesen je bil kljub temu ponovno z veliko večino izvoljen. Torej tudi govorjenje o stvareh, »...ki jih ni poznal«, resno ne ogroža njegovega predsedništva in njegovih predsedniških sposobnosti.

Isto trdimo lahko tudi o Slomšku. Njegovo govorjenje ali pisanje o stvareh izven njegovega ožjega poklica seveda ni pregrešno in zatorej tudi nič ne odtegne od njegove svetosti.

Nazadnje bi se rad ustavil še pri naslednji avtorjevi trditvi: »Vendar dobri Slomšek ni dosti bližji oltarju kot je bil ob smrti.« To izjavo je malo težje analizirati, ker vsebuje vsaj nekaj subjektivnosti. Z drugo besedo povedano, to vsaj delno zavisi od osebnega mnenja ali tolmačenja oziroma interpretacije. V Ameriki temu pravimo: »It's a matter of opinion«.

Kljub subjektivnosti je mogoče vsaj nekaj analize. Znano je, da je proces proglašenja

svetnikom zelo dolga in zamotana zadeva in tudi zelo draga. Dočim je v času prvih kristjanov ljudstvo enostavno samo proglasilo poedince za svetnika, je to kasneje vzela v roke uradna Cerkev in postavila temu precej stroga pravila, ki celoten postopek zelo skomplirirajo in razvlečejo.

Vzrok temu je bil, da je nastalo nekaj čezmiernosti ali, kakor rečemo v moderni slovenščini, ekscesov. Ljudstvo je namreč včasih proglasilo za svetnika celo neko osebo na osnovi navadne legende ali bajke, četudi je manjkalo dokazov, da je taka oseba sploh kdaj živela. Šele v zadnjih letih Cerkev nekatere take »svetnike« potihoma odstranjuje.

Samo nekaj primerov dolgih kanonizacijskih procesov bom navedel. Sveti Peter Kanizij je živel v letih 1521-1597 in je bil proglašen za svetnika šele leta 1925, torej celih 328 letih po njegovi smrti. Sveta Tomaž More (1478-1535) in Janez Fisher (1469-1535) sta bila proglašena svetnikom šele l. 1935, torej oba 400 let po smrti, dočim je bila Sveta Ivana Orleanska (1412-1431) proglašena šele leta 1920, ali kar 489 let po smrti. Slomšek pa je umrl leta 1862, kar pomeni, da bomo letos praznovali 123. obletnico njegove smrti. Ne bodimo preveč nestrpn!

Glede Slomškovega uradnega kanonizacijskega procesa je znano, da je v mariborski škofiji zadeva v glavnem končana ter da je škofija že skoraj vse potrebne dokumente poslala v Rim. Postulator mons. Maksimilijan Jezernik, obenem tudi rektor Slovenikuma, in vicepostulator p. Bruno Koršak OFM, sedaj vodita in nadzorujeta prevajanje teh dokumentov v italijanščino in tudi v latinščino. Vse to je pa ne samo dolgo, ampak tudi povezano z ogromnimi stroški.

Nadalje pravi avtor tudi: »Trgovsko priganjstvo jima (misli na Slomška in Barago, op. pis.) več škoduje kot koristi.« In tudi piše: »Z denarjem in nabirkami svetništva ne bomo kupili.«

S tem zadnjim stavkom se sicer tudi strinjam, toda iz drugih vzrokov kot jih on navaja. Svetništva namreč ne moremo kupiti zato, ker ni »naprodaj«, ni »na trgu«, na pa zato, ker je proces drag in je potrebna tudi gmotna podpora.

Kolikor mi je znano, ne vem za noben slučaj priganjanja, trgovskega ali kakega drugega. Dajatev je osebna odločitev. Nihče te ne more v to siliti. To pa še posebno ne v tej deželi svobode. Dopis v časopisu ali pa oglas na radiu seveda ni priganjstvo. Če oglasa nočeš poslušati, lahko radio ugasneš, časopis pa odložiš ali celo sežgeš. Zopet primer osebne in svobodne odločitve.

(se bo nadaljevalo)

UP TO DATE: **JOSEF'S**
Elegance
New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

**Rojaki! Priporočajte
Ameriško Domovino
svojim slovenskim
priateljem in znancem!**

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Banket pa je bil pester in živahen. Pri Bengalcih se začne postrežba šele na koncu predstavljanja in razgovorov, okoli enajste ure; ko se gosti najedo, jih gospodar odslovi, rekoč, da smejo oditi. Bila bi razžalitev za gostitelja, če bi kdo vstal in se poslovil, predno mu je rečeno, da je večerja končana ter mu je dovoljeno oditi.

Ta običaj mi je na Bengalskem od začetka delal preglavice, ko sem sam imel goste. Bilo mi je sitno, ko se na primer dolgočasen gost v pozni uri ni hotel posloviti, obenem pa mi je bilo težko reči, naj vstane in gre.

Strežaji so razdelili velike krožnike, brez nožev in vilic in brez brisač. Vstopili so po vrsti in ceremonijalno, z velikimi srebrnimi posodami in ploskami krožniki ter se postavili pred sedeče goste. Mula (mohamedanski duhovnik) je stopil v sredo dvorane in v stari arabščini blagoslovil hrano in goste.

Krožnik na kolenih mi je naložil strežnik; za njim je pristopil drugi in dodajal, nato tretji. Jedi so bile povečini suhe, da se je dalo jemati s prsti, toda po vrhu so dolivali omake. Z žlico bi šlo, mazati si prste z mastno tekočino pa je bilo res nerodno. Tudi cvrtega riža se nisem nikoli naučil spodobno jesti; naj je bil krožnik na kolenih še tako širok, sem si hlače vedno nastlal s to dobroto. Benglaci so v tem oziru spretni. Drobtinca ali kapljica jim ne pade s prstov, ko naglo pobirajo s krožnika in nosijo v usta.

In varčni so s hrano, če je to treba ali ne. Med kinematografskimi filmi s potovanj imam v tem oziru lep dokaz. Pomočnik Karel je bil prisoten pri mongolski pojedini v Patni, tam naredil nekaj posnetkov. Slikal je med drugim bra-

datega policijskega kapetana tri sedeže od mene. Slika ga kaže, kako je možakar na koncu s prsti dvignil krožnik k ustom in ga skrbno polizal.

To ni sicer nič izrednega. Vljudni gost je najbrž hotel pokazati, kako zelo mu je bila hrana všeč, toda sliko cenim kot posebnost, ker dela gledalcu vtis, da oficir s številnimi odlikovanji na prsih briše krožnik s svojo košato črno brado.

Po obedu si je treba umivati prste in obraz. Strežniki v predsobi čakajo z vrčki vode in brisačami. Ko se opere, se gost predstavi gostitelju, da se mu pred slovesom zahvali. Tako je bil običaj povsod, kjer sem bil v gostih.

Delitev in uživanje hrane ob določeni pozni uri, nato umivanje in poslavljanje gostov po ukazu, vse se vrši po predpisanih običajih, a neprisiljeno in vseskozi ljubeznivo, s šalami, brez napitnic in nagovorov.

Pri možitvi hčere ministrskega predsednika je bilo pod ogromnim šotorom za banket zbranih več kot tristo gostov. Za ženske je bil poseben šotor, kjer so v posebnem oddelku v ozadju imele skrito nevesto. Ženina in neveste nisem videl.

Ne spominjam se, če je bilo pred obedom ali pozneje, ko je spremstvo pripeljalo oba od nog do glave popolnoma zakrita pod plašči z našitim svežim cvetjem jasmína. Od daleč se je čutil silni vonj, ko sta se pojavila in vodeča se za roke počasi stopala skozi sredino šotora. Vlažna vročina je bila tako neznosna, da je od sladkega vojnja jasmína zastajala sapa.

Le kako sta ženina in nevesta mogla prestajati vso dolgo svečanost pod tako težko odejo cvetja, sem vprašal Ismaila poleg mene. Povedal mi je, da je njegova zadnja, najmlajša

žena pri obredu padla v nezavest od presilnega vonja in vročine.

Obed se je začel z ribo, cvrtim rižem in omako iz mango-vega sadja. Ismailu sem dejal, da bi rad žlico, ker še nisem bil navajen jesti s prsti. Zavpil je na ves glas, da ameriški inspektor potrebuje žlico. Po dolgem času je priteknel zasopljn strežnik s pestjo čajnih žličk, katere so si najbrž izposodili v gostilni za tujce, ker drugod takega orodja ni.

Za riž bi služila tudi žlička, toda kako naj bi jedel ribo? Ismail je namreč z obema rokama pograbil glavo ribe na lesenem pladnju, jo odkrnil ter brez besede položil na moj krožnik vrh riža. To je bil, kot sem s časom izvedel, znak počaščenja.

Toda kako naj bi se lotil glave z zoprnimi belimi očmi, saj sploh nisem vedel, da je v ribji glavi kaj užitnega. Ismail je pomagal, pokazal, kako se ob straneh pred škrgami iztrebi najbolj okusno ribje meso. Poskusil sem, a teka ni bilo, ker se mi je zdelo, da me debela ribja glava s preziranjem opazuje.

Riba in riž predstavljata na Bengalskem glavno hrano. Vsaka pojedina se prične z njima. Manj premožni ne zmorejo mesnin, siromašni pa so

Varnostni nasveti za tornado

Letos je bilo že več močnih slučajev tornada v svarilo, da more takšna silovita nesreča prizadeti kjerkoli in nenadoma. Ljudje pa vedno upajo, da se bo to zgodilo kje drugje in ne mislijo, kaj bi bilo treba takoj storiti, če je nevarnost tornada napovedana za njihov kraj.

Ameriški Rdeči križ svetuje, da naj ljudje redno poslušajo vremenske napovedi, posebno kadar je vreme nesigurno in so napovedane večje vremenske spremembe.

Svarilo o nevarnosti tornada - "tornado warning" - pomeni, da so opazili v ozračju zgetene tornado vetrove. "Tornado watch" pomeni hude nevihte, ki so lahko sprevržejo v tornadni vihar.

Kadar so v kraju hude nevihte z grmenjem, dežjem in točo, naj ljudje poslušajo vremenska svarila in naj bodo pripravljeni za takojšnjo kritje.

Prvo pravilo je, če je napoved tornada, takoj poiskati varno kritje v kleti ali kakšnih utrjenih podzemnih prostorih. Absolutno ne stati pri oknih.

Klet je v vsaki hiši najbolj primeren prostor. Če ni kleti, se zatečite v osrednji prostor hiše v najbolj spodnjem delu. Izberite manjše prostore kot kloset ali kopalnica.

Če vas tornado doleti na odprtem prostoru, recimo na polju, se takoj vležite v najbližji jarek, brazdo ali znižan prostor. Glavo si zavarujte z rokami pred letječimi kosi lesa, kamenja in raznih trdih predmetov.

Ne odlašajte do zadnjega trenutka, ko tornado že udari v vašo bližino. Pravočasno in hitro ukrepanje vam lahko reši življenje.

srečni, če imajo le riž z zelenjavo in sadjem, katerega ne pri-manjkuje, kadar je letina dobra, brez suše in povodnji.

V vodovju Gangesa in Brahmaputre je obilica ribe, ki se imenuje hilsa; podobna je postri, toda silno mastna in zato med domačini slovi kot najboljše riba na svetu. Čeprav mi ni bilo všeč, sem bil nešteto-krat povabljen na uživanje te ribe, katero so pekli in cvrli na razne načine. Ne samo zaradi maščobe, riba hilsa mi ni ugajala zaradi umazanih rek, v katerih so Bengaleci ribarili.

Vedno je bilo treba iskati previdnih izgovorov, ko sem se hotel nasititi le z rižem in okusnim tropičnim sadjem. Tega je bilo mnogo, nepoznanih vrst, sočnega ananasa, velike okrogle beke z debelim lesnim olupkom, katerega je bilo treba razkrojiti s sekiro, da se je iz polovice zajemala okusna in hranilna vsebina; neke vrste zelene podolgaste, pet do šest kilogramov težke buče (ime sem pozabil), ki raste ob deblih in močnih vejah visokih dreves ter vsebuje na stotine kot česplje velikih semen, katerih bi se najedel do škode; raznih vrst banane in svežilne papaje, vinsko rdeče liči in celo vrsto drugega nepoznanega sadja.

Z Nado sva ga pogosto kupovala na trgu. Obilno odlično sadje, je pripomnila, je božji blagoslov za siromašno ljudstvo južne Azije.

Mesne jedi so v Pakistanu redke. Na Bengalskem so mnogi uživali mesne jedi le enkrat na leto. Premožni in siromašni so po štiridesetdnevem postu z mesnino obhajali Id, nekakšno veliko noč.

Silno pobožni narod se je dosledno držal verskih običajev. Kako verno so se postili! Vso postno dobo se od sončnega vzhoda do zahoda niso pri-taknili ne jedi ne pijače. Zgodaj zjutraj so se najedli za cel dan, toda kako pogosto sem opažal v dnevnih urah med uradništvom nestrpnost zaradi praznih želodcev. Vedeli so, ob kateri minuti sonce zatone, in so se proti koncu dneva ozi-

rali na uro; ko je napočil čas, so naravnost bežali iz uradov domov, da se nasitijo.

Obhajanje praznika Ida po otožnem postnem roku je bilo pristno radovanje za vse, premožne in siromašne, ker so se tedaj res nasitili. Vse molilnice so bile polne.

V parku poleg policijskih kasarn so postavili ogromen šotor za oficirje in policajce. Ismail, sam ne preveč veren, me je povabil, naj prisostvu-jem, in šla sva skupaj, da bi videl zanimivo svečanost.

Tisočera množica moštva je že sedela na petah in poljubla-tla, ko sva vstopila na odre-jena mesta in so zadonele molitve iz sredine šotora. Mule in drugi svečeniki, ki se različ-no nazivajo, so se tam postavi-li in vodili dolgotrajen obred, ki se je končal šele, ko je sonce že stalo nad obzorjem.

Prisotni so vstajali in se ob-jemali z voščili za vesele pra-znike. Še na poti iz šotora so pristopali možakarji in me ob-jemali, če sem jih poznal ali ne. Ismail je dejal, naj urno greva iz platnene zgradbe.

(Dalje prihodnji torki)

Prometne nesreče v letu 1984

Washington, D.C. — Lansko leto se je številu smrtnih prometnih nesreč močno dvignilo v nasprotju z nižanjem v prejšnjih treh letih. Glede tega je National Transportation Safety Board mnenja, da ni bilo storjenega dovolj, da bi se smrtne prometne nesreče zmanjšale. V prejšnjih treh letih se je število smrtnih prometnih nesreč zmanjšalo za 16%, samo lansko leto pa se je zvišalo za 3,7%.

Leta 1983 je bilo v Ameriki 42.589 prometnih smrtnih žrtev, lansko leto pa 44.175. Največ se jih je ponesrečilo v osebnih avtomobilih, potem so bili povoženi pešci, zelo malo pa je bilo nesreč pri velikih tovornjakih.

Prometne nesreče v Ameriki so dejansko hujše kot vojske, a so vendar skoraj neopazne, ker so pač raztresene po vsej Ameriki in časovno raztegnjeve ne celo leto.

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

_____ Za eno leto — \$33.00.
_____ Za pol leta — \$18.00.
_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

_____ Za eno leto — \$42.00.
_____ Za pol leta — \$27.00.
_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

_____ \$18.00 na leto v ZDA.
_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

_____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

**Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča
slovenski rojak**

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388